

KOULUKULJETUSOHJEISTUS

Haapaveden kaupunki

1. JOHDANTO

Tässä asiakirjassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään koulukuljetus Haapaveden kaupungissa. Oppilaalla tarkoitetaan sekä esioppilasta että perusopetuksen oppilasta.

Koulukuljetukset järjestetään perusopetuslain 32 §:n ja Haapaveden kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Kuljetuksissa käytetään ensisijaisesti julkista joukkoliikennettä (vuoroauto) aina silloin kun se on mahdollista. Muita kuljetusmuotoja eli tilausajoja (tilauslinja-autoja, takseja) käytetään täydennyksenä. Koulukuljetusreitit ja -ajat voivat muuttua lukukauden aikana.

Muiden kuin kaupungin kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kaupunki ei järjestä tai korvaa kuljetuksia:

- hammaslääkäri-, terapia- tai lääkärikäynteihin tai vastaaviin
- aamu- ja iltapäivätoimintaan (HE 2003)
- tilapäisiin asuinpaikkoihin
- koulun tai esim. yhdistysten kerhoihin tai kerhosta kotiin
- ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettäviin oppilaspalaveriin
- koulujan jälkeen pidettävän koulun kurinpidollisen tapahtuman jälkeen koulusta kotiin

2. LIIKENNETURVALLISUUS

Kaupunki tekee omalta osaltaan mahdollisuuksiensa mukaan työtä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi. Huoltajat ovat velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulureitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen.

Huoltaja arvioi, onko lapsi riittävän kypsä kulkemaan koulumatkan pyörällä. Kaupungin suositus on, että esioppilaat ja 1.luokan oppilaat eivät kulkisi kouluun pyörällä.

Lapsen huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin ja paluumatkalla niistä kotiin.

Liikennöitsijän vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä kotipysäkille. Liikennöitsijöiden on koulukuljetuksissa noudatettava liikenne- ja viestintäministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

3. YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain (628/1998) 32 §:n mukaan perusopetusta ja esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen silloin, kun koulumatka on viittä kilometriä pidempi. Haapavedellä kuljetus kouluun järjestetään myös lyhyemmälle matkalle nuorimmille oppilaille (kts. alla). Esioppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Esiopetuksessa koulukuljetus on mahdollinen myös päivähoitopaikasta lähimpään

tarkoituksenmukaiseen esiopetuspaikkaan ja esiopetuspaikasta päivähoitopaikkaan, mikäli matka on yli 3 km

Maksuton kuljetusetuus ei koske kuljetusta kotoa varhaiskasvatukseen tai varhaiskasvatuksesta kotiin.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalle oppilaalle kuljetus voi tarvittaessa olla hoitopaikasta kouluun - koulusta hoitopaikkaan. Muutoin hoitopaikkakuljetuksia ei korvata tai järjestetä. Kuljetuspaikkojen tulee olla tiedossa hyvissä ajoin etukäteen.

Kaksivuotiseen esikoulukokeiluun (2021-24) kuuluvien lasten huoltajille myönnetään hakemuksen perusteella kokeilun ensimmäiselle lukuvuodelle kuljetusavustus. Avustuksen suuruus perustuu joukkoliikenteen lipputaksaan. Kokeilutoimintaan osallistuvien toinen lukuvuosi toteutetaan kuten muidenkin 6-vuotiaiden esikoululaisten kuljetukset.

Koulumatka

Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin. Matka mitataan kotiportilta koulun tontin rajalle. Kotiosoite on väestörekisteriin oppilaalle merkitty osoite. Koulumatkaa mitattaessa oppilaan oletetaan kulkevan kouluun lyhintä, turvallista jalankulkukelpoista reittiä pitkin. Rajatapauksissa matka tarkistetaan kaupungin teknisessä toimessa digitaalisella kartta-aineistolla.

Jos huoltajilla on yhteishuoltajuus ja he asuvat eri osoitteissa, lapsi saa pääsääntöisesti kuljetuksen lähimpään kouluun siitä osoitteesta, johon hänet on väestörekisterikeskuksen mukaan merkitty. Oppilas voi kuitenkin saada kuljetuksen muuhunkin kuin väestörekisterissä mainittuun osoitteeseen (toisen huoltajan luo) seuraavin ehdoin:

- mainittu osoite sijaitsee Haapaveden kaupungin alueella
- oppilaan koulumatkan pituus tai tien vaarallisuus tai muu koulukuljetusohjeistuksessa mainittu peruste edellyttää koulukuljetusta
- oppilaan tulee mahtua olemassa oleviin koulukuljetuksiin eikä kuljetus saa aiheuttaa reittimuutoksia

Koulumatkan pituus

A) Kaupunki järjestää 4-9 -luokkien oppilaalle kuljetuksen, jos koulumatka on yli 5 kilometriä.

B) Kaupunki järjestää 0-3 -luokkien oppilaalle kuljetuksen, jos koulumatka on yli 3 kilometriä.

Edellä mainituista kuljetuksista päättää kunkin koulun rehtori omien oppilaidensa osalta tarkistettuaan koulumatkan pituuden. Näissä koulumatkaan perustuvissa kuljetuksissa huoltajan ei tarvitse tehdä erillistä hakemusta, mikäli em. matkaedellytys täyttyy.

Jos oppilas ei käytä lakisääteistä tai kaupungin myöntämää kuljetusta niin siitä tulee ilmoittaa koululle

Omvastuurajat

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Poikkeuksena tästä ovat vammaiset oppilaat.

Oppilas voidaan velvoittaa kulkemaan päätien varteen, pysäkille tai yhteiselle kokoontumispaikalle lähes sama matka kuin mikä on rajana kuljetuksen järjestämiselle muutoinkin, ei kuitenkaan 0-2 luokkalaisella 1,0 kilometriä pidemmälle.

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa siitä määritellään vaaralliseksi, kaupunki voi hakemuksesta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotuksi koulumatkan osuudelle tai korvata huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta. Koulumatkan turvallisuuden arviointi on kokonaisharkintaan perustuva ja siinä tarkastellaan koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita. Käytössä on myös Koululiitu-ohjelma, jossa on huomioitu mm. seuraavat seikat:

- tien toiminnallinen luokka
- tien ylityskohdat
- liikennemäärät
- nopeusrajoitukset
- tien leveys
- tien piennarleveys
- mahdolliset kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus

Vaarallisiksi tieosuuksiksi määritellään:

Hyttikallion ja Mäkirinteen koulut sekä yläkoulu:

- Pulkkilantie (800) on vaarallinen talvikaudella välillä Niemimäentie-Ollatie 4-6 -lk:n oppilaille.
- Sulkakyläntie on vaarallinen talvikaudella välillä Pulkkilantie-Allastie 0-6 lk:n oppilaille.
- Eskolanniementie on vaarallinen talvikaudella välillä Eskolanniementie 220- Eskolanniementie 100 4-6 lk:n oppilaille.
- Kytökyläntie (Martinmäki) on vaarallinen talvikaudella 4-6 lk:n oppilaille.
- Ollatie on vaarallinen talvikaudella 4-9-lk:n oppilaille.
- Partaperäntie on vaarallinen talvikaudella 4-6 lk:n oppilaille.

Mieluskylän koulu:

- Mieluskyläntie on vaarallinen talvikaudella vähintään 1,5 km koulusta 0-2 -luokkalaisille.
- Mieluskyläntie on vaarallinen talvikaudella vähintään 3 km koulusta 4-6-luokkalaisille.
- Oulaistentie on vaarallinen talvikaudella vähintään 1,5 km koulusta 0-2 -luokkalaisille.

Humalojan koulu:

- Mieluskyläntie on vaarallinen talvikaudella vähintään 2 km koulusta 0-6-luokkalaisille.
- Haapakoskentie on vaarallinen koko lukuvuoden 0-4 lk Partaperäntien/Haapakoskentien risteyksestä Humalojantien risteykseen.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kaupunki järjestää oppilaalle kuljetuksen tarvittavalle reitille tai avustaa oppilaan huoltajaa koulumatkan kustannuksissa. Jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava (esim. terveydellisten syiden vuoksi), voi oppilas saada harkinnanvaraisen kuljetuksen. Tällöin edellytetään tapauksesta riippuen lääkärin, psykologin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa. Lausunto ei velvoita kaupunkia kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään päätöksenteossa. Kuljetus tällä perusteella voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan.

Terveydellisten syiden vuoksi tapahtuvat kuljetukset voidaan järjestää myös lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Kuljetustarve voi koskea osaa vuotta esim. pakkaskausi 1.11.-31.3. tai lukukausi. Lyhytaikainen kuljetustarve loukkaantumisen takia myönnetään vain siksi ajaksi, kun tarve on lääkärintodistuksessa todettu.

Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan kaupunki osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja oppivelvolliselle oppilaalle lähikoulun. Kaupunki on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen

ainoastaan oppilaan lähikouluun. Mikäli huoltajalle myönnetään oikeus vaihtaa oppilaan koulunkäyntipaikaksi muu kuin lähikoulu, huoltaja on pääsääntöisesti velvollinen itse huolehtimaan oppilaan kuljetuksesta. Jo olemassa olevalle kunnan järjestämälle kuljetuksen reitille voidaan huoltajan kustannuksella ottaa myös sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan kuljetukseen, mikäli autossa on tilaa. Vieraassa kunnassa koulua käyvien koulukuljetuksia ei korvata.

Vieraasta kunnasta Haapavedellä koulua käyvät oppilaat

Ulkopaikkakuntalaisten koulumatkojen korvaamisesta tehdään erillinen päätös, joka sovitaan tapauskohtaisesti yhdessä oppilaan kotikunnan kanssa.

4.OPPILASKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Oppilaiden kulkeminen haja-asutusalueilta kouluille ei useinkaan ole mahdollista ilman erikseen järjestettyjä taksi- tai tilauslinja-autoliikennettä.

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltopäivällä. Perusopetuslain mukaan oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka voi odotusaikoinen kuitenkin kestää enintään 3 tuntia päivässä.

Oppilaan matka-aikaa laskettaessa sovelletaan Suomen Kuntaliiton Henkilökuljetusoppaassa julkaistua keskimääräistä kävelyaikaa:

- 5 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 16 min
- 6 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 15 min
- 7 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 14 min
- 8 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 13 min
- 9 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 12,5 min
- 10 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 12 min
- 11 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,8 min
- 12 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,6 min
- 13 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,4 min
- 14 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,2 min
- 15 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11 min
- 16 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 10,8 min

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Koulun päätyttyä kuljetuksen odottaminen koululla tapahtuu valvotuissa olosuhteissa. Erityistilanteissa oppilaille voidaan järjestää ohjattu odotustunti, mikäli kuljetuksen järjestäminen välittömästi koulun jälkeen on kohtuuttoman hankalaa tai kallista ja myöhäisempi kuljetus on olemassa.

Oppilaskuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle-kuljetuksina, vaan oppilaat kokoontuvat kaupungin ja liikennöitsijän osoittamaan mahdollisimman turvalliseen nouto / jättöpaikkaan.

Kuljetuksien tilaajana toimii Haapaveden kaupunki. Huoltajien ja liikennöitsijöiden tulee sopia mahdollisista muutoksista tai ongelmista aina koulutoimiston/ao. koulun kanssa.

Kuinka koulukuljetusta tai korvausta haetaan?

Koulumatkan ollessa yli 5 km (tai 0-3-luokkalaisten osalta yli 3 km) kaupunki järjestää kyydityksen ilman erillistä hakemusta.

Muiden tapausten osalta koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen huhtikuun loppuun mennessä. Hakemus on voimassa vain lukuvuoden tai

lyhyemmän määräajan. Mahdolliset asiantuntijalausunnot (lääkäri, psykologi tms.) on toimitettava jokaista lukuvuotta varten hakemuksen mukana uudelleen esikoulujen osalta ao. esikouluysikköön, alakoulujen osalta Hyttikallion koululle ja yläkoulun osalta yläkoululle. Tapaturmiin liittyvät kuljetukset perustuvat lääkärinlausuntoihin. Tällä perusteella maksuton kuljetus myönnetään lääkärinlausunnossa mainitulle aikavälille ilman viranhaltijapäätöstä

Kuljetushakemuslomakkeita saa kaupungin nettisivuilta (www.haapavesi.fi – Asiointi - lomakkeita).

Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan huoltajalle voidaan maksaa koulumatkakustannusten korvausta, jos huoltaja itse hoitaa oppilaan kuljetuksen siinä tapauksessa, että muuta koulukuljetuksen tarvetta ei kyseisellä suunnalla ole. Päätös korvauksen maksamisesta tehdään aina tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan ja korvausanomus on jätettävä jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Korvaus maksetaan liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman vakiovuoron alennuslipputaksan mukaisena korvauksena/matka.

5. MAKSUT JA MAKSUPERUSTEET

Maksuton kuljetus

- yli viiden kilometrin (5 km) pituinen koulumatka kaikilla 4-9-luokkien oppilaille ilman hakemusta
- yli kolmen kilometrin (3 km) pituinen koulumatka kaikilla 0-3-luokkien oppilaille ilman hakemusta
- maksuttoman kuljetuksen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella myöntää sivistysjohtaja huoltajan hakemuksesta. Päätökset tehdään määräaikaisena yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan.

Maksullinen kuljetus

Oppilaskuljetukseen voidaan ottaa hakemuksesta sivistysjohtajan päätöksellä myös sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan kuljetukseen, korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan, mikäli on jo olemassa kunnan järjestämä kuljetusreitti ja mikäli autossa on tilaa. Huoltaja sopii hinnan ja maksutavan liikennöitsijän kanssa.

Osalla perusopetuksen oppilaista on käytössä **mobiililippu**.

Mobiililippua koskevat ohjeet:

- ensisijainen matkalippumuoto (yläkoululla)
- tarkoitettu vain kodin ja koulun välisille matkoille (2 matkaa/pvä)
- oppilas käyttää omaa älypuheliniaan
- oppilas/huoltaja asentaa matkalippusovelluksen puhelimelle: tarvittaessa saa ohjeita koululta
- koulu ei vastaa mahdollisista vahingoista puhelinta matkalipputarkoituksessa käytettäessä
- jos oppilas ei pätevästä syystä voi käyttää puhelinta mobiililippukäyttöön, oppilaalle tilataan vanhamuotoinen matkakortti

Osalla oppilaista on käytössä **älykortti**.

Älykorttia koskevat ohjeet:

- oppilas kuittaa kortin vastaanottaessaan sen
- kortti on tarkoitettu ainoastaan koulumatkoille
- kortin vahingoittuessa tai kadotessa oppilas korvaa uuden kortin
- korvaus vahingoittuneesta tai kadonneesta kortista on 15 €
- korttiin ladataan riittävä matkamäärä kouluvuoden ajaksi, kaksi matkaa/päivä

6.KULJETUKSIIN LIITTYVÄT PELISÄÄNNÖT

Kuljettajalle ja muille matkustajille tulee taata rauha matkan aikana. Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä (472/1977) oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Tällaisessa tilanteessa liikennöitsijä on velvollinen olemaan välittömästi yhteydessä sivistysjohtajaan tai oppilaan rehtoriin.

Oppilaskuljetuksissa on tieliikennelain (267/1981) 88 §:n mukaan käytettävä turvavyötä. Kuljettaja valvoo turvavyöiden käyttöä ja ohjaa oppilaita niiden käyttöön. Siinä tapauksessa, että lapsi ei suostu käyttämään turvavyötä, kuljettajan tulee ilmoittaa siitä koululle. Tämän jälkeen koululta otetaan yhteyttä oppilaan kotiin ja kerrotaan, että mikäli oppilas ei noudata turvallisuudesta annettuja ohjeita, kuljettaja voi kieltäytyä ottamasta oppilasta koulukuljetukseen. Mikäli tilanteessa ei tapahdu muutosta, ilmoittaa kuljettaja asiasta rehtorille / koulunjohtajalle. Perusopetuslain (628/1998) 29 ja 32 §:ien määräykset huomioon ottaen koulutoimisto voi siirtää koulukuljetuksen järjestämisen huoltajan vastuulle. Sama koskee myös muuta oman tai muiden henkilöiden liikenneturvallisuuden vaarantamista.

Koulukuljetusajoneuvon ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkillä. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittulla pysäkillä.

Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, huoltajan on ilmoitettava asiasta koululle sekä taksille hyvissä ajoin joko soittamalla tai tekstiviestillä. Koulun on ilmoitettava taksille tai linja-autolle muutoksista sovittuun aikatauluun. Samoin liikennöitsijän on ilmoitettava koululle/esiopetukseen kuljetusaikataulun tilapäisestä muutoksesta.

7. PÄÄTÖKSENTEKO

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy oppilaskuljetusperiaatteet. Periaatteiden toimivuutta seurataan käytännössä ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa lautakunnan päätöksellä.

Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista päätökset tekee sivistysjohtaja kuultuaan rehtoria. Ei-harkinnanvaraisista (kilometriperusteisista) kuljetuksista päätökset tekee ao. koulun rehtori.

Kuljetuspäätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen hallinto-oikeudelle.

8. TIEDOTTAMINEN

Lukuvuosittain tiedot toimitetaan koteihin pääsääntöisesti koulukohtaisina kevätlukukauden loppuessa tai viimeistään 1 viikkoa ennen koulutyön alkamista syksyllä.

Sivistysjohtajan päättämistä harkinnanvaraisista kuljetuksista ilmoitetaan vanhemmille Hyttikallion koululta/yläkoululta.

Hyväksytyt oppilaskuljetusperiaatteet ovat kaikkien luettavissa Haapaveden kaupungin kotisivuilla.

Lisätietoja:

Sivistysjohtaja, puh. 044 7591 290

Koulutoimiston toimistosihiteeri, puh 044 7591 241

Yhteystietoja:

Yläkoulu, rehtori, puh. 044 7591 343

Hyttikallion koulu, rehtori, puh. 044 7591 358
Hyttikallion koulu, vararehtori, puh. 044 7591 249
Mäkrinteen koulu, apulaisrehtori, puh. 044 7591 259
Humalojan koulu, rehtori, puh. 044 7591 862
Mieluskylän koulu, rehtori, puh. 044 7591 889
Vattukylän koulu, rehtori, puh. 044 7591 860

Oulaisten liikenne Oy, puh. 08-452 440
Paakinahon liikenne Oy, puh. 050-350 3039
Haapaveden taksipalvelu Oy, puh. 08-452 207

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 3.10.2023